

KEMENTERIAN SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR
DAN PERUBAHAN IKLIM

PELAN STRATEGIK 2023-2030 **NRECC**

**MALAYSIA
MADANI**

PELAN TINDAKAN

TERAS 1:

Memperkasa pemeliharaan dan pemuliharaan persekitaran ke arah kelestarian alam

STRATEGI 1: **Pemerkasaan pengurusan perhutanan dan biodiversiti negara melalui pengukuhan tadbir urus**

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penubuhan <i>Malaysia Biodiversity Centre</i> (MBC) sebagai <i>Centre of Excellence</i> (CoE) biodiversiti kebangsaan	MBC ditubuhkan (2024)	BPBP
2. Pindaan 17 peraturan di bawah Akta Pemuliharaan Hidupan Liar (Pindaan) 2022 [Akta 716]	17 peraturan berkuatkuasa (2024)	BPBP
3. Penguatkuasaan 2 peraturan baharu di bawah Akta Akses kepada Sumber Biologi dan Perkongsian Faedah 2017 [Akta 795]	2 peraturan berkuatkuasa (2025)	BPBP
4. Pengiktirafan profesyen perhutanan	Profesyen perhutanan diiktiraf (2025)	BPBP
5. Penubuhan Muzium Alam Semulajadi	Muzium ditubuhkan (2027)	BPBP
6. Pemerkasaan <i>Malaysia Biodiversity Information System</i> (MyBIS)	50,000 tambahan data biodiversiti dalam MyBIS (setiap tahun)	BPBP

STRATEGI 2: **Pemerkasaan pemuliharaan biodiversiti melalui penggunaan mampan serta perkongsian secara adil & saksama**

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pelaksanaan Dasar Kepelbagaian Biodiversiti Kebangsaan (DKBK) 2022-2030	20% kawasan perlindungan daratan dan air daratan (2030)	BPBP
2. Pengukuhan pemeliharaan dan pemuliharaan kawasan berkepentingan biodiversiti	Pengiktirafan 2 tapak berkepentingan antarabangsa (2030)	BPBP
3. Pembangunan sistem pemantauan DKBK	Sistem pemantauan DKBK beroperasi (2025)	BPBP
4. Penambahbaikan pelaksanaan <i>Ecological Fiscal Transfer for Biodiversity Conservation</i> (EFT)	Penambahbaikan Garis Panduan Pelaksanaan EFT (2026)	BPBP
5. Pelaksanaan libat urus bersama komuniti tempatan dan pihak berkepentingan	8 dokumen <i>Traditional Knowledge</i> (2030)	BPBP

STRATEGI 3 : **Pengukuhan pengurusan hutan melalui amalan Pengurusan Hutan Secara Berkekalan**

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penilaian dan pengemaskinian Dasar Perhutanan Malaysia	≥50% litupan hutan (2030) 49% litupan hutan di Semenanjung (2030)	BPBP URP
2. Pelaksanaan libat urus Inventori Sumber Hutan Negara		
3. Pemerkasaan pengurusan hutan paya gambut dan hutan paya laut		
4. Penetapan Catuan Tebangan Tahunan (CTT) bagi tempoh RMKe-12 (2021-2025)	100% pematuhan CTT (2030)	BPBP
5. Program Penghijauan Malaysia: Kempen Penanaman 100 juta Pokok (2021-2025)	Penanaman 100 juta pokok (2025)	BPBP
6. Pematuhan <i>Malaysian Criteria and Indicators</i> (MC&I) bagi Pelaksanaan Pensijilan Pengurusan Hutan (Semenanjung)	Persijilan 7 Unit Pengurusan Hutan (FMU) (2030)	BPBP
7. Penjanaan sumber kewangan daripada sektor swasta bagi tujuan pemuliharaan hutan di bawah Kerangka Kewangan REDD Plus (RFF)	Pengoperasian <i>Forest Conservation Certificate</i> (FCC) (2024)	URP
8. Pemerkasaan dana sumber kewangan inovatif bagi sektor perhutanan	2 produk kewangan inovatif (2026)	URP
9. Pembangunan protokol <i>Forest Carbon Offset</i> (FCO) di bawah RFF sebagai piawaian domestik bagi pembangunan projek kredit karbon hutan	Pengoperasian FCO (2027)	URP
10. Penjanaan kredit karbon dari sektor perhutanan	Pembangunan dan penyenaaraian 2 projek kredit karbon di registri piawaian (2030)	URP

STRATEGI 4 : **Penguatan konservasi spesies hidupan liar terancam terutama Harimau Malaya melalui tindakan penguatkuasaan bersepadu, teknologi forensik dan biobanking**

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Peluasan Program Rondaan dan Perlindungan Biodiversiti (<i>Biodiversity Protection and Patrolling Programme - BP3</i>) kepada Sabah dan Sarawak	2,000 orang Orang Asli dan keluarga menerima manfaat melalui BP3 (2024)	BPBP
2. Penguatan Unit Konservasi Harimau Malaya dan Unit Jenayah Hidupan Liar di Jabatan PERHILITAN	400 ekor Harimau Malaya liar (2030)	BPBP
3. Pembangunan <i>Centralized Wildlife Intelligence System</i> di bawah Projek <i>Global Wildlife Programme</i> (GWP) di bawah <i>Global Environment Facility</i> (GEF)	1 sistem dibangunkan dan beroperasi (2029)	BPBP
4. Pemerkasaan Makmal Forensik Hidupan Liar Kebangsaan (MFHLK) sebagai <i>Centre of Excellence</i> (CoE) bagi konservasi ex-situ	20 <i>wildlife reproductive technologies programme</i> dan 15 <i>wildlife disease surveillance programme</i> (2030)	BPBP
5. Pemerkasaan biobanking hidupan liar	50 profil DNA Harimau Malaya dihasilkan (2030)	BPBP

STRATEGI 5 : **Pemerkasaan pemeliharaan alam sekitar melalui penguatan tadbir urus**

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pemerkasaan Dasar Alam Sekitar Negara (DASN) 2002	Pembangunan DASN 2024 (2024)	BPAS
2. Peningkatan keupayaan Kerajaan Negeri melalui prestasi Laporan <i>Malaysia Environmental Performance Index</i> (MyEPI)	Penerbitan MyEPI setiap 2 tahun	BPAS
3. Penguatan tadbir urus kimia peringkat kebangsaan melalui platform kerjasama merentas sektor	Penubuhan Jawatankuasa Tadbir Urus Bahan Kimia Berbahaya Kebangsaan (2024)	BPAS
4. Pindaan Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 [Akta 127] Fasa 1	Pewartaan RUU Kualiti Alam Sekeliling (Pindaan) Fasa 1 (2023-2024)	BPAS
5. Pindaan Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 [Akta 127] Fasa 2	Pewartaan RUU Kualiti Alam Sekeliling (Pindaan) Fasa 2 (2025)	BPAS
6. Penggubalan Rang Undang-undang (RUU) Antartika	Pewartaan RUU Antartika (2025)	BPAS
7. Pemantapan Akta Biokeselamatan 2007 [Akta 678] dan peraturan-peraturan biokeselamatan	Pewartaan pindaan Akta dan Peraturan-Peraturan Biokeselamatan (2030)	BPAS

STRATEGI 6 : Pengukuhan ekosistem lestari melalui kawalan pencemaran plastik dan sisa marin

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pelaksanaan sesi advokasi dengan Kerajaan Negeri selaras dengan Pelan Hala Tuju Malaysia ke arah Sifar Plastik Sekali Guna 2018-2030	Peluasan caj pencemaran bagi plastik sekali guna di semua premis perniagaan di seluruh negara (2030)	BPAS
2. Penyeragaman kaedah pengukuran dan pemantauan sisa marin (<i>marine litter</i>) selaras dengan rangka kerja pemantauan serantau dan antarabangsa serta <i>National Marine Litter Policy and Action Plan</i> 2021 - 2030	Garis panduan bagi kaedah pengukuran dan pemantauan sisa marin (2027)	BPAS

STRATEGI 7 : Pengukuhan pemuliharaan sumber air melalui penyelidikan & kaedah forensik

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penyelidikan Pengesanan Kehadiran Punca Penyakit Bawaan Air	8 penyelidikan (2023)	BSA
2. Pembangunan Kaedah Analisis bagi Forensik Pencemaran Air	250 parameter berakreditasi (2025)	BSA

STRATEGI 8 : Pemerkasaan pemeliharaan alam sekitar melalui peningkatan kualiti udara

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penguatkuasaan Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 [Akta 127]	40% pengurangan kepekatan <i>Particulate Matter</i> bersaiz 2.5 mikron (PM2.5) (2030)	BPAS
2. Pelaksanaan pengawasan kualiti udara		
3. Pertambahan stesen pengawasan udara automatik	Pertambahan 38 stesen pengawasan udara automatik (2030)	BPAS
4. Pelaksanaan Pelan Induk Udara Bersih Kebangsaan	100% pelaksanaan pelan (2030)	BPAS
5. Pemerkasaan program pendidikan dan kesedaran berkaitan alam sekitar (CEPA)		

STRATEGI 9 : Pemerkasaan pemeliharaan sungai melalui peningkatan kualiti air dan libat urus pemegang taruh

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penguatkuasaan Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 [Akta 127]	40% kenaikan sungai bersih (2030)	BPAS
2. Pelaksanaan pengawasan kualiti air sungai		
3. Pemerkasaan program pendidikan dan kesedaran berkaitan alam sekitar (CEPA)		
4. Pertambahan stesen pengawasan air sungai automatik	Pertambahan 45 stesen pengawasan air sungai automatik (2030)	BPAS
5. Pemantapan keupayaan sumber dan kapasiti modal insan	40% peningkatan bilangan Orang yang Berwibawa (OYB) (2030)	BPAS
6. Pelaksanaan Program Denai Sungai Kebangsaan	14 program (2023 - 2030)	BSA

STRATEGI 10 : Pemerkasaan pengurusan buangan terjadual melalui penerapan ekonomi kitaran

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pemerkasaan Peraturan Buangan Terjadual melalui pindaan Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 (Fasa 2) [Akta 127]	Peningkatan 50% kadar kitaran semula buangan terjadual berbanding kadar 2020 (2030)	BPAS
2. Pemantapan pengurusan buangan terjadual	90% peningkatan penggunaan sistem <i>Electronic Scheduled Waste Information System</i> (eSWIS) (2030)	BPAS
3. Pembangunan fasiliti 'kekayaan dari sisa' (<i>waste to wealth</i>)	5 fasiliti Kemudahan Buangan Terjadual Bersepadu mengikut wilayah (2030)	BPAS
4. Pemerkasaan program pendidikan dan kesedaran (CEPA)		

STRATEGI 11 : Pemerkasaan pemeliharaan alam sekitar melalui perkhidmatan biokeselamatan

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penarafan <i>Institutional Biosafety Committee</i> (IBC) berdasarkan indeks akauntabiliti biokeselamatan	Penarafan 100% IBC berdasarkan indeks akauntabiliti biokeselamatan (2030)	BPAS
2. Pemantapan Makmal Analisis GMO	Makmal Analisis GMO diakreditasi MS ISO 17025 (2030)	BPAS

TERAS 2:

Memperkasa pertumbuhan hijau, pembangunan rendah karbon dan pengurusan risiko bencana bagi menangani impak perubahan iklim

STRATEGI 1: Pemerkasaan tindakan iklim melalui pengukuhan dasar, perundangan dan tadbir urus

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pembangunan pelan hala tuju dan tindakan bagi mencapai sasaran pengurangan pelepasan gas rumah kaca (GHG) negara di bawah Perjanjian Paris	Pelan Hala Tuju dan Tindakan <i>Nationally Determined Contribution</i> (NDC) (2024)	BPI
2. Pembangunan Strategi Jangka Masa Panjang Pembangunan Rendah Karbon Negara (<i>Long Term Low Emissions Development Strategy</i> -LT-LEDS)	Pelan Hala Tuju dan Tindakan LT-LEDS (2024)	BPI
3. Pembangunan dasar bagi pelaksanaan mekanisme pasaran karbon	Dasar Pasaran Karbon (2024)	BPI
4. Penggubalan Rang Undang-Undang Perubahan Iklim Negara (RUUPIN)	Penguatkuasaan RUUPIN (2025)	BPI
5. Pembangunan Pelan Adaptasi Kebangsaan Malaysia (<i>National Adaptation Plan for Malaysia</i> -MyNAP)	Pelaksanaan MyNAP (2026)	BPI

STRATEGI 2: Pemantapan sumbangan negara kepada aspirasi iklim global melalui obligasi pelaporan di bawah Perjanjian Paris

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penambahbaikan pelaporan <i>National Communication</i> (NC) secara inklusif melalui libat urus dengan pemegang taruh	NC4 (2023) NC5 (2026) NC6 (2030)	BPI
2. Penambahbaikan pelaporan <i>Biennial Transparency Report</i> (BTR) secara inklusif melalui libat urus dengan pemegang taruh	BTR1 (2024) BTR2 (2026) BTR3 (2028) BTR4 (2030)	BPI
3. Penambahbaikan kerangka institusi, rangka kerja dan sistem pelaporan yang telus	Pusat Gas Rumah Kaca (<i>GHG Centre</i>) beroperasi (2023)	BPI
4. Peningkatan kapasiti teknikal dan ketersediaan bagi penyediaan pelaporan	Permohonan dana <i>Global Environment Fund</i> (GEF) dan pelaksanaan Projek <i>Capacity-building Initiative for Transparency</i> (CBIT) dan BTR (2023-2030)	BPI

STRATEGI 3 : Pengukuhan tindakan mitigasi perubahan iklim melalui galakan pembangunan rendah karbon dan pemerkasaan ekonomi hijau

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pelaksanaan Program <i>Low Carbon Cities 2030 Challenge</i> (LCC2030C)	200 Zon Rendah Karbon (2030)	BPI
2. Penjanaaan pelaburan hijau	RM 100 billion nilai pelaburan (2030)	BPI
3. Penggalakan peluang pekerjaan dalam industri teknologi hijau	200,000 peluang pekerjaan (2030)	BPI
4. Pelaksanaan perolehan hijau kerajaan (<i>Government Green Procurement</i>)	50% perolehan hijau kerajaan (2030)	BPI
5. Pendaftaran produk dan servis di bawah MyHIJAU Mark	50,000 produk dan servis hijau (2030)	BPI

T
E
R
A
S
2

STRATEGI 4 : Pemantapan kesiapsiagaan dalam pengurusan bencana melalui perkhidmatan penyampaian maklumat yang cekap

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pengaplikasian teknologi terkini dalam penyediaan ramalan cuaca dan tinjauan iklim.	85% ketepatan ramalan (2026 – 2030)	BPI
2. Pengukuhan berterusan sistem pemantauan dan penyampaian maklumat gempa bumi dan tsunami.	90% ketepatan maklumat awal gempa bumi dan penyampaian dalam tempoh 8 minit (2023 – 2030)	BPI
3. Kajian semula Perintah Tetap Operasi (PTO) Penyampaian Maklumat Geospatial Bencana merangkumi tindakan di peringkat Daerah, Negeri dan Pusat	10 PTO ditambah baik (2030)	BTUG
4. Pengaplikasian teknologi sistem amaran awal bencana melalui jaringan Infrastruktur Geodetik Kebangsaan	1 sistem amaran awal bencana dibangunkan (2025-2030)	BTUG
5. Pembangunan Geo-Pengetahuan Bencana berpandukan Geo-Analitik dalam membuat keputusan pengurusan risiko	1 sistem geospatial analitik dan geodataraya dibangunkan (2025-2030)	BTUG

STRATEGI 5 : Pengukuhan perlindungan rakyat melalui pengurusan risiko bencana hidroiklim dan bencana geologi

PROGRAM		SASARAN	BAHAGIAN
1.	Pelaksanaan projek tebatan banjir	1.3 juta orang dilindungi (2030)	BSA
2.	Pembangunan Garis Panduan Pengurusan Keselamatan Empangan (MyDAMS) 2.0	Garis panduan MyDAMS 2.0 (2025)	BSA
3.	Pelaksanaan projek-projek perlindungan kawasan pantai rentan	22.4 km pesisir pantai dilindungi (2030)	BSA
4.	Program Penyelidikan <i>Vulnerability</i> , Adaptasi dan Pengurangan Risiko Bencana Hidroiklim bagi Pelaporan Perubahan Iklim kepada UNFCCC	1 laporan setiap 4 tahun (2023, 2027)	BSA
5.	Penyelidikan kenaikan aras laut dan geomorfologi pantai dan samudera Malaysia	Liputan kajian sehingga 6000 km pesisir pantai (2025)	BSA
6.	Penubuhan Pusat Bencana Geologi Negara	Pusat Bencana Geologi Negara beroperasi (2025)	BMG
7.	Pembangunan Pelan Pengurusan Bencana Geologi untuk Rujukan Pihak Berkuasa Tempatan	1 dokumen Pelan (2025)	BMG
8.	Penubuhan Pusat Geo-Pengetahuan Kebangsaan	Pusat Geo-Analitik Negara dan Pusat Geodetik Negara beroperasi (2030)	BTUG

TERAS 3 :

Memperkasa kecekapan tadbir urus sumber semulajadi bagi menjamin kemampanan pembangunan ekonomi, sosial dan alam sekitar

STRATEGI 1: **Pemantapan pertumbuhan industri mineral dan perkhidmatan geosains melalui pengukuhan tadbir urus**

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pembangunan garis panduan bagi aktiviti perlombongan Nadir Bumi Bukan Radioaktif (<i>Non-radioactive Rare Earth Elements - NR-RE</i>)	Dokumen Prosedur Operasi Standard (SOP) Perlombongan NR-REE (2024)	BMG
2. Pembangunan dasar mineral baharu	Dasar Mineral Negara 3 (2024)	BMG
3. Pembangunan dasar mineral laut dalam	Dasar Mineral Laut Dalam (2025)	BMG
4. Penarafan industri perlombongan dan pengkuarian melalui pengauditan kemampanan menggunakan kaedah <i>Sustainable Development Indicators</i> (SDI)	50% Lombong dan kuari beroperasi mencapai sekurang-kurangnya 3 bintang keatas (2025)	BMG
5. Pembangunan dasar geosains baharu	Dasar Geosains Negara (2027)	BMG
6. Penggubalan Rang Undang-undang Geologi dan Geosains	RUU Geologi dan Geosains digubal (2025)	BMG
7. Pembangunan Dokumen Panduan Industri Mineral	10 Garis Panduan dan Siri Amalan Terbaik (2023-2030)	BMG
8. Pensijilan dan pengakreditasian industri mineral negara	5 skim akreditasi & persijilan (2027)	BMG
9. Penubuhan entiti khas Industri Mineral	Lembaga Pembangunan Industri Mineral Negara (LPMM) beroperasi (2025)	BMG
10. Pendigitalan maklumat dan inventori mineral melalui pembangunan dan penambahbaikan sistem	7 sistem (2030) & 2000 data setahun	BMG

STRATEGI 2 : Pengukuhan pengurusan sumber berasaskan geologi melalui perkhidmatan geosains berkepakaran tinggi

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pemetaan sumber mineral negara	Pemetaan 350 km ² kawasan eksplorasi mineral (2030)	BMG
2. Pengiktirafan <i>UNESCO Global Geopark</i> (UGGp)	2 <i>UNESCO Global Geopark</i> (UGGp) (2030)	BMG
3. Pelaksanaan dan Penilaian Geopark Kebangsaan	5 Geopark Kebangsaan (2030)	BMG
4. Pemetaan Geologi Negara	2 peta tematik (2030)	BMG

STRATEGI 3 : Pemantapan pengurusan air melalui pengukuhan tadbir urus

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pembangunan dan Penginstitusian Dasar Air Negara (DAN)	Pelaksanaan 50% strategi DAN (2030)	BSA
2. Pembangunan Pelan Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu (IRBM)	Pembangunan 34 pelan lembangan (2030)	BSA
3. Pelaksanaan IRBM	Implementasi pelan IRBM di 8 negeri (2025)	BSA
4. Pengurusan Portal Analitikal Data Raya bagi Unjuran Hidroiklim Malaysia (N-HyDAA dan MAIN)	Pengemaskinian tahunan data unjuran perubahan iklim berdasarkan laporan IPCC terkini	BSA

STRATEGI 4 : Peningkatan keterjaminan air melalui pengenalpastian sumber air alternatif

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penyelidikan hidrologi dan hidrogeologi simpanan/ empangan air bawah tanah	Kajian rizab bekalan sumber air mentah 2 lembangan sungai (2023) 6 lembangan sungai (2030)	BSA
2. Pemetaan sumber air bawah tanah negara	3 peta tematik (2030)	BMG
3. Peningkatan kecekapan tadbir urus dan pemantauan sumber air bawah tanah	Pelan Strategik Pembangunan Sumber Air Bawah Tanah Negeri Kedah (2025)	BMG
4. Pemantauan sumber air bawah tanah secara holistik	Sistem Pemantauan Air Bawah Tanah dibangunkan (2025)	BMG

STRATEGI 5 : Peningkatan kecekapan penggunaan sumber air melalui R&D&C&I

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pengkomersialan produk inovasi air i. <i>Universal Environment Sensor System</i> ii. <i>Integrated Drainage System</i> iii. <i>Geoprotect Versi 2</i> iv. <i>Hydraulic Marker</i> v. <i>Channel Stabilizer</i> vi. <i>Biodigester</i> vii. <i>Oil and Food Waste Trap Versi 2</i>	Pengkomersilan 7 Produk Inovasi Air (2030)	BSA

STRATEGI 6 : Pemerkasaan kelangsungan industri perhutanan melalui R&D&C&I

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Perkhidmatan ekosistem hutan (<i>Payment for ecosystem services</i> - PES)	160 perkhidmatan tahunan	BPBP
2. R&D spesies ladang hutan bagi industri perkayuan	50 projek penyelidikan tahunan	BPBP
3. Penyelidikan penggunaan bahan daripada kayu dan bukan kayu		BPBP
4. Pelaksanaan program perhutanan sosial untuk orang asal dan masyarakat setempat	RM5juta hasil tahunan	
5. Penjanaan pendapatan melalui aktiviti inovasi, komersialisasi, perkhidmatan pengujian dan pensijilan produk		BPBP
6. Peningkatan tawaran khidmat kepakaran teknikal ke peringkat antarabangsa	10 khidmat kepakaran ditawarkan ke peringkat antarabangsa (2030)	BPBP

STRATEGI 7 : Pemerkasaan perkhidmatan berkaitan tanah, ukur dan geospasial melalui pengukuhan tadbir urus dan perundangan

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Semakan semula dan pindaan Kanun Tanah Negara	Pindaan Kanun Tanah Negara (2030)	BTUG
2. Semakan semula dan pindaan Akta Harta Pusaka Kecil 1955 [Akta 98]	Pindaan Akta 98 (2030)	BTUG
3. Semakan semula dan pindaan Akta Juruukur Tanah Berlesen 1958 [Akta 458]	Pindaan Akta 458 (2024)	BTUG
4. Penggubalan Akta Ukur dan Pemetaan	Pewartaan Akta Ukur dan Pemetaan (2028)	BTUG
5. Peningkatan kutipan hasil Persekutuan melalui pengurusan tanah persekutuan	RM 100 juta hasil (2030)	BTUG
6. Pembangunan Dasar Pemetaan Utiliti Bawah Tanah	Dasar Pemetaan Utiliti Bawah Tanah (2025)	BTUG
7. Pembangunan Dasar Geospasial Negara	Dasar Geospasial Negara (2026)	BTUG
8. Penggubalan Akta Utiliti Bawah Tanah	Pewartaan Akta Utiliti Bawah Tanah (2030)	BTUG
9. Pembangunan pekeliling dan garis panduan tadbir urus geospasial	1 Pekeliling & 1 Garis Panduan (2024)	BTUG
10. Penubuhan Majlis Geodataraya Negara	Majlis ditubuhkan (2025)	BTUG

STRATEGI 8 : Peningkatan penyampaian perkhidmatan tanah, ukur dan geospasial melalui pengukuhan sistem dan aplikasi digital

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pelaksanaan Sistem e-Tanah di negeri-negeri di Semenanjung dan Wilayah Persekutuan melalui kerjasama awam swasta	Penggunaan Sistem e-Tanah seluruh Semenanjung dan Wilayah Persekutuan (2030)	BTUG
2. Pengintegrasian sistem e-Tanah dan eKadaster	Integrasi sistem di 5 negeri (2026)	BTUG
3. Pembangunan sistem dan aplikasi digital baharu berteraskan Geo-Pengetahuan	3 aplikasi, 2 sistem (2030)	BTUG
4. Pemantapan Infrastruktur Maklumat Geospasial Negara	97.5% ketersediaan infrastruktur (2030)	BTUG
5. Pembangunan Platform Geodataraya Negara	1 platform <i>enterprise architecture</i> beroperasi (2030)	BTUG
6. Pembangunan Platform Bersepadu di bawah Program Infrastruktur Data Geospasial Negara (MyGDI)	1 platform bersepadu beroperasi (2030)	BTUG

STRATEGI 9 : Pengukuhan kedaulatan negara dan kecekapan perancangan pembangunan negeri melalui penentuan jajaran sempadan darat dan maritim

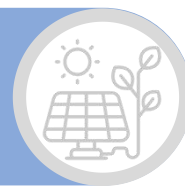
PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pemeteraian Memorandum Persefahaman (MoU) persempadanan darat antara negeri	4 MoU (2023 - 2030)	BTUG
2. Pemeteraian perjanjian sempadan darat antara negeri	5 perjanjian (2023 - 2030)	BTUG
3. Pemeteraian perjanjian sempadan maritim antara negeri	3 perjanjian (2023 - 2030)	BTUG
4. Pemeteraian MoU persempadanan darat antarabangsa	4 MoU (2023 - 2030)	BTUG
5. Penandaan dan pengukuran jajaran sempadan darat antarabangsa	280km sempadan (2023 - 2030)	BTUG
6. Penyelenggaraan tanda sempadan bagi jajaran sempadan darat antarabangsa yang telah dimuktamadkan	210km sempadan (2023 - 2030)	BTUG

STRATEGI 10 : Peningkatan kajian ilmiah dalam bidang tanah, ukur, pemetaan dan geospatial melalui penyelidikan dan penerbitan

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penyelidikan dalam bidang tanah, ukur, pemetaan dan geospatial	5 penyelidikan setahun (2023-2030)	BTUG
2. Penerbitan dalam bidang tanah, ukur, pemetaan dan geospatial serta teknologi maklumat	8 penerbitan & 60 bahan perkongsian setahun (2023-2030)	BTUG

TERAS 4 :

Memperkuhkan penyampaian perkhidmatan bekalan elektrik serta air dan pembetulan, bagi menjamin kesejahteraan rakyat

STRATEGI 1 : Liberalisasi industri bekalan elektrik melalui pengukuhan perundangan dan tadbir urus

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pindaan Keseluruhan Akta Bekalan Elektrik 1990 [Akta 447] dan Akta Suruhanjaya Tenaga 2001 [Akta 610]	Pewartaan dan penguatkuasaan akta (2027)	BBE
2. Pewujudan Operator Sistem Tenaga Elektrik yang bebas	Operator beroperasi (2024-2025)	BBE
3. Pembangunan garis panduan <i>regulatory sandbox</i> bagi melaksanakan <i>proof of concept</i> termasuk <i>power exchange</i>	Garis panduan dibangunkan (2024)	BTB
4. Pembangunan Pelan Tindakan <i>Distributed Energy Resources</i> (DER)	1 pelan dibangunkan (2025)	BBE
5. Pemantapan Pelan Pembangunan Penjanaan (PDP) Elektrik melalui mekanisme <i>Integrated System Planning</i> (ISP) bermula pada 2025	1 PDP setiap 2 tahun dengan semakan tahunan (bermula 2025)	BBE
6. Pengukuhan kawal selia penyerahan kuasa pembekalan elektrik kepada Kerajaan Negeri Sabah	Penyerahan kuasa pembekalan elektrik (2024)	BBE

STRATEGI 2 : Pemerkasaan perkhidmatan pembekalan elektrik melalui penetapan tarif yang telus, mampan dan saksama

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penstrukturan semula tarif elektrik yang mencerminkan kos perkhidmatan pembekalan elektrik sebenar (<i>cost-reflective</i>)	Penggunaan jadual tarif elektrik baharu (2025)	BBE
2. Semakan tarif asas elektrik bagi tempoh Regulatory Period di bawah mekanisme <i>Incentive Based Regulation</i> (IBR)	Penetapan tarif asas elektrik setiap 3 tahun (2025-2027) (2028-2030)	BBE

STRATEGI 3 : Pemerkasaan industri bekalan elektrik melalui penggunaan dana Akaun Amanah Industri Bekalan Elektrik (AAIBE) secara optimum

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pemantauan projek-projek di peringkat pelaksanaan	36 projek (2023-2030)	BBE
2. Pembiayaan projek baharu yang berimpak langsung kepada industri dan rakyat	Minimum 2 projek setahun (2023-2030)	BBE

STRATEGI 4 : Pengukuhan kerangka kerja kecekapan tenaga melalui pemantapan dasar, tadbir urus dan kawal selia

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pembangunan Pelan Tindakan Kecekapan dan Konservasi Tenaga (<i>National Energy Efficiency Action Plan - NEEAP</i>) 2.0 termasuk penetapan sasaran pengurangan permintaan tenaga 2026-2035	Dokumen dan Penetapan Sasaran NEEAP 2.0 (2025)	BTL
2. Pengurangan permintaan tenaga melalui pelaksanaan NEEAP 2016-2025	Penjimatan elektrik tahunan 6.1% (2023) 7.1% (2024) 8% (2025)	BTL
3. Penggubalan dan Penguatkuasaan Akta Kecekapan dan Konservasi Tenaga (<i>Energy Efficiency and Conservation Act - EECA</i>)	Akta EECA berkuat kuasa (2024)	BTL
4. Pembangunan Peraturan dan Garis Panduan EECA		BTL
5. Penubuhan dan pengoperasian jabatan kawal selia bagi menguatkuasakan EECA		BTL

STRATEGI 5 : Pembangunan modal insan dan penggalakan pembiayaan inisiatif cekap tenaga melalui kerjasama strategik dengan pemegang taruh

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penyediaan program latihan/ seminar teknikal/ pensijilan untuk pengurus tenaga dan juru audit tenaga (elektrik dan termal) bersama badan berkaitan tenaga di dalam dan luar negara	5 program strategik pembangunan kapasiti (2028)	BTL
2. Peningkatan jumlah penawaran kemudahan pembiayaan projek kecekapan dan penjimatan tenaga oleh institusi kewangan	8 platform pembiayaan projek EE (2028)	BTL

STRATEGI 6 : Pelaksanaan inisiatif/program cekap tenaga melalui pemantapan libat urus dan promosi

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Program Geran Audit Tenaga Bersyarat di bawah Rancangan Malaysia Lima Tahun	342 premis industri dan 232 premis komersial (2025)	BTL
2. Pembangunan Pelan Komunikasi Kecekapan Tenaga NRECC bersama agensi berkaitan tenaga	1 laman sesawang <i>Centre of Excellence (COE) Kecekapan Tenaga</i> (2030)	BTL
3. Pertandingan <i>Energy Efficiency Challenge</i>	2,000 penyertaan setiap tahun (2023-2030)	BTL

STRATEGI 7 : Peningkatan kapasiti Tenaga Boleh Baharu (TBB) dalam pembekalan elektrik negara melalui pelaksanaan inisiatif TBB

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. <i>Large Scale Solar Programme</i>)	Penambahan kapasiti 1,855 MW (2023)	BTL
2. <i>Feed-in Tariff (FiT) Programme</i>		BTL
3. <i>Solar Rooftop Programme</i>		BTL
4. <i>Corporate Green Power Programme</i>		BTL
5. <i>New Enhanced Dispatch Arrangement (NEDA) Programme</i>		BTL

STRATEGI 8 : Mempercepat peralihan tenaga melalui pengukuhan inisiatif TBB sedia ada

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penawaran kuota baharu Program <i>Feed-in Tariff</i> (Biogas, Biojisim & Hidrokuasa Kecil)	Penawaran Kuota 180 MW (2023)	BTL
2. Pengukuhan Program FIT melalui penerokaan konsep <i>bioenergy & hydro clustering & zoning</i> (<i>higher capacity factor</i>)	Sasaran FIT 130 MW (2024) 60 MW (2025) 60 MW (2026)	BTL
3. Penggalakan penyertaan penjana melalui pelaksanaan NEDA untuk sumber bukan solar		BTL
4. Pelaksanaan <i>Solar Rooftop Programme</i> i. Tawaran kuota NEM ii. Pelaksanaan projek solar di bangunan kerajaan iii. Pengukuhan Program NEM & SelCo melalui penambahbaikan syarat penyertaan iv. Kajian tentang kesesuaian pemberian insentif solar	250 MW (2023) 11 projek solar 6.7MW di bangunan kerajaan (2024-2030)	BTL
5. Penerokaan kaedah pelaksanaan dan model kawal selia bagi pengintegrasian dan pelaksanaan <i>Battery Energy Storage System</i> (BESS)	1 model pelaksanaan dan kawalselia (2026)	BTL

STRATEGI 9 : Peningkatan akses TBB bagi syarikat-syarikat korporat ke arah memenuhi komitmen ESG

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. <i>Corporate Solar Programme</i> i. Pelaksanaan <i>Corporate Green Power Programme</i> ii. Pelaksanaan <i>Third Party Access</i> (TPA) iii. Penerokaan pelaksanaan 3 Zon Solar Terapung (Perak, Pahang, Terengganu)	800 MW (2023)	BTL
2. <i>Green Electricity Programme</i>	Semakan tarif GET tahunan (2023-2030)	BTL
3. Pembangunan Kerangka Piawaian <i>Renewable Energy Certificate</i> (REC) Kebangsaan	Kerangka piawai selesai dibangunkan (2024)	BTL
4. Pembangunan <i>Third Party Access</i> (TPA) <i>Programme</i>	Pelaksanaan Program TPA (2025)	BTL

STRATEGI 10 : Penawaran peluang ekonomi baharu dalam pembangunan TBB serta penerokaan pasaran baharu melalui perdagangan tenaga serantau

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penyesuaian dasar bagi pembangunan TBB dan hala tuju sambung tara untuk integrasi TBB	Pengemaskinian hala tuju pembangunan TBB (tahunan)	BTL
2. Kajian kebolehlaksanaan sambung tara ASEAN Power Grid (APG) bagi membolehkan import/eksport tenaga elektrik merentasi sempadan	6 kajian kajian pembinaan/ menaik taraf Projek Talian Sambung tara i. Malaysia-Thailand (2023) ii. Malaysia-Singapura (2024) iii. Malaysia-Sumatera (2026) iv. BIMP (2025) v. Labuan Beaufort (2025) vi. Semenanjung-Sarawak (2025)	BBE
3. Pelaksanaan Perdagangan Tenaga Elektrik Hijau merentas Sempadan i. Pembangunan Model Pelaksanaan dan Tadbir Urus ii. Pelaksanaan program rintis iii. Pembangunan prospek sambung tara	Pengoperasian <i>Energy Exchange</i> (2024)	BTL
4. Pelaksanaan sesi konsultasi solar terapung di empangan bekalan air bersama pihak-pihak berkepentingan	Ketetapan dasar projek solar terapung di empangan bekalan air (2024)	BTL

STRATEGI 11 : Peningkatan kecekapan dan kelestarian pengurusan bekalan air melalui pengurangan Air Tidak Terhasil (NRW)

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Program NRW Kebangsaan Pendekatan 1	Pengurangan NRW 33.4% (2023) 31.0% (2025)	BPAP
2. Program NRW Kebangsaan Pendekatan 2	28.5% (2030)	BPAP

STRATEGI 12 : Peningkatan kemampanan bekalan air melalui pengurangan penggunaan air domestik

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pelarasan Tarif Air Domestik	Pengurangan penggunaan air domestik 220 l/c/d (2023) 200 l/c/d (2025) 180 l/c/d (2030)	BPAP
2. Kempen Kesedaran Penggunaan Air		BPAP
3. Kempen Penggunaan Produk Cekap Air		BPAP
4. Pengukuhan CEPA		BPAP

STRATEGI 13 : Peningkatan keterjaminan sekuriti air melalui peningkatan rizab margin

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pemantauan Program CAPEX berdasarkan pelan perniagaan operator air	Peningkatan rizab margin 15% (2023) 17% (2025) 20% (2030)	BPAP

STRATEGI 14 : Pengukuhan ekonomi kitaran melalui peningkatan penggunaan air pulih guna

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pembekalan air pulih guna kepada industri bukan berasaskan makanan dan minuman	Peningkatan penggunaan air pulih guna 35 JLH (2023) 72 JLH (2025) 200 JLH (2030)	BPAP
2. Pembekalan efluen terawat kepada pihak luar bagi tujuan penggunaan semula		
3. Penggunaan dalaman IWK		

STRATEGI 15 : Peningkatan kemampanan kewangan industri bekalan air dan pembetungan melalui pelarasan tarif

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pelaksanaan penetapan tarif air melalui <i>Tariff Setting Mechanism</i> (TSM)	Pelaksanaan bagi kategori domestik (2024)	BPAP
2. Peningkatan pemulihan perbelanjaan operasi operator pembetungan awam melalui pelarasan tarif pembetungan secara berfasa pada 2023, 2024 dan 2026.	Pemulihan perbelanjaan operasi Operator Pembetungan Awam 84.6% (2023) 95.8% (2025) 100.0% (2030)	BPAP

STRATEGI 16 : Pengukuhan penyampaian perkhidmatan pembetungan melalui peningkatan liputan sistem pembetungan bersambung di bandar-bandar utama

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pembinaan loji rawatan kumbahan dan rangkaian paip pembetungan bagi di 13 bandar utama	Liputan sistem pembetungan di bandar-bandar utama 86.9% (2023) 87.5% (2025) 89.0% (2030)	BPAP

TERAS 5 :

Memantapkan pengurusan organisasi bagi menjamin penyampaian perkhidmatan yang berkualiti

STRATEGI 1: Pemantapan tadbir urus melalui khidmat pengurusan yang cekap dan telus

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pembangunan Pelan Risiko Kementerian	Pelaksanaan Pelan Strategik melebihi 80% (2030)	BPSA
2. Pengukuhan tadbir urus pengurusan keselamatan dokumen dan fizikal	Pencapaian 4 bintang bagi penarafan Inspektorat Pejabat Pegawai Keselamatan Kerajaan (CGSO) (setiap 2 tahun)	BKP
3. Pelaksanaan Naziran Pemuatan Perakaunan Akruan ke atas PTJ	17 PTJ (setiap tahun)	BA
4. Pemuatan Kementerian dalam Laporan Audit	Pencapaian bertahap "Baik" (setiap tahun)	BKEW
5. Pelaksanaan Audit Dalaman	10 audit dalaman (setiap tahun)	UAD
6. Pengauditan prestasi terhadap projek / program / di Kementerian / Jabatan	Audit prestasi 3 projek / program (setiap tahun)	UAD
7. Perancangan dan Penilaian Projek Pembangunan Kementerian	Pencapaian 95% peratus perbelanjaan setahun (setiap tahun)	BP
8. Pelaksanaan kajian penilaian outcome program / projek	5 laporan (setiap tahun)	BP

STRATEGI 2 : Pengukuhan pembangunan kapasiti modal insan melalui kecekapan pengurusan sumber manusia, pengurusan latihan dan pembangunan kepakaran

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pelaksanaan naziran perjawatan Bahagian/Jabatan/Agensi/Badan Berkanun	2 naziran (setiap tahun)	BPSM
2. Penstrukturan semula Bahagian/Jabatan/Agensi/Badan Berkanun	3 kertas cadangan (setiap tahun)	BPSM
3. Pembangunan Pelan Penggantian	2 Pelan Penggantian (setiap tahun)	BPSM
4. Pelaksanaan pusingan kerja bagi penempatan melebihi tempoh 3 tahun bagi jawatan kritikal dan 5 tahun bagi jawatan tidak kritikal	2 urusan pusingan kerja (setiap tahun)	BPSM
5. Pembangunan Pelan Operasi Latihan (POL)	1 pelan kajian (setiap tahun)	BPSM
6. Pelaksanaan kursus perkongsian ilmu dan bidang tanah, ukur, geospasial dan teknologi maklumat berkaitan	130 kursus setahun (setiap tahun)	BTUG
7. Penganjuran seminar/ persidangan dalam bidang tanah, ukur, geospasial dan teknologi maklumat berkaitan	1 seminar/ persidangan setahun (setiap tahun)	BTUG

STRATEGI 3 : Pemantapan penglibatan Kementerian dalam hal ehwal hubungan dan perdagangan antarabangsa

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Penetapan dan pernyataan pendirian dan kepentingan negara dalam rundingan perjanjian perdagangan antarabangsa melibatkan bidang tanggungjawab Kementerian bagi : i. Rundingan Rangka Kerja Ekonomi Indo-Pasifik (IPEF) ii. Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik (CPTPP) iii. Perjanjian Kawasan Perdagangan Bebas Asean-China (ACFTA)	3 perjanjian perdagangan dimuktamadkan (2024-2025)	BPSA

STRATEGI 4 : Pemantapan pengurusan integriti melalui penerapan nilai murni dan kekitaan

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Semakan semula Pelan Pengurusan Risiko Rasuah (CRM)	1 dokumen CRM (2028)	UI
2. Semakan semula Pelaksanaan Audit Dalam Pelan <i>Organisational Anti-Corruption Plan</i> (OACP)	Pencapaian 80% pelaksanaan inisiatif OACP (setiap tahun)	UI
3. Pelaksanaan program pemantapan sahsiah dan nilai murni	10 program (setiap tahun)	UI

STRATEGI 5 : Peningkatan penyampaian perkhidmatan melalui pengoptimuman perkhidmatan digital dan data secara sepadu

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pembangunan Pelan Strategik Pendigitalan (PSP) 2026-2030	1 dokumen PSP (2025)	BPM
2. Pelaksanaan inisiatif pendigitalan perkhidmatan	10 inisiatif (2023-2030)	BPM

STRATEGI 6 : Peningkatan penyampaian perkhidmatan melalui komunikasi strategik dan penggunaan media

PROGRAM	SASARAN	BAHAGIAN
1. Pengurusan aduan/ maklumbalas pelanggan melalui Sistem Pengurusan Aduan Awam (SisPAA)	Pencapaian 85% penyelesaian aduan dalam tempoh 15 hari bekerja setiap tahun (2023-2030)	UKK Semua bahagian
2. Perancangan dan pelaksanaan promosi serta publisiti berkaitan inisiatif/ program/ perkhidmatan/ majlis rasmi Kementerian	Pelaksanaan 100% hebahan dalam tempoh 3 hari bekerja selepas pelaksanaan program (2023-2030)	UKK BPM
3. Penilaian tahap kepuasan pelanggan terhadap perkhidmatan Kementerian	Pencapaian 85% tahap kepuasan pelanggan	UKK

KEMENTERIAN SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM